

Latgalē jānomaina tūkstošiem pastkastīšu

Latvijas pasta darbinieki aplēsuši, ka Latgalē gan pilsētās privāto un daudzdzīvokļu māju sektorā, gan ciemos 34 000 pastkastīšu nav piemērotas sūtījumu saņemšanai.

Egita Terēze Jonāne

Pastnieki ikdienā nes sūtījumus – laikrakstus, žurnālus, vēstules, apsveikumus, rēķinus u. c., kurus to adresāts var saņemt tikai pastkastē. Viņi redz jaunas, kārtīgas pastkastītes, uz kurām uzrakstīts īpašnieka uzvārds vai māju (saimniecības) nosaukums, bet ir arī tādas pastkastītes, kas ir bojātas vai ieaugušas zālē. Bieži vien sūtījumu nevar ievietot pastkastē, jo tā ir par mazu vai bojāta.



Pastkastīšu problēmu komentēja VAS «Latvijas Pasts» Latgales reģiona nodaļas vadītāja Inga Raklinska:



Inga Raklinska: "Aicinu iedzīvotājus uzturēt pastkastītes kārtīgas, ar mājas vai saimniecības nosaukumu, un parūpēties, lai tām var viegli piekļūt – tikai tā varam droši piegādāt cilvēkiem paredzētos sūtījumus."

Ko dara pastnieks, ja redz bojātas pastkastītes vai ja tās nav atpazīstamas (nav sūtījumu saņēmēja vārda vai saimniecības nosaukuma)?

– Pastnieks tādos gadījumos sūtījumu nodod sūtīšanai atpakaļ sūtītājam, ja tas netiek uzglabāts pasta nodaļā, vai arī izsniedz pēc pieprasījuma, ja sūtījums ir uzglabāts.

Kādas pastkastītes redzamas biežāk – bojātas, ieaugušas nezālēs, vai to nav vispār?

– Latgalē ir ļoti daudz bojātu pastkastīšu, tāpat ir arī pastkastītes, kas ieaugušas nezālēs, un šo bojāto, piekļuvei sarežģīto pastkastīšu lielākais īpatsvars ir pagastos un ciemos.

Ja pilsētā daudzdzīvokļu namos par pastkastītēm atbild māju pārvaldnieki (bojātas pastkastītes tiek nomainītas), tad laukos par pastkastīšu atbilstību prasībām un to nofor-

mējumu atbild mājas īpašnieks. Pastnieki informē, ja pastkastīte ir bojāta vai bez atslēgas, vai tai nav iespējams piekļūt, mēs izvietojam arī paziņojumus. Diemžēl pastkastītes nomaina reti, un ne jau tāpēc, ka cilvēki negribētu to darīt. Mūsu klienti, piemēram, ir pensionāri, un viņiem trūkst līdzekļu, lai varētu iegādāties jaunu pastkastīti. Savukārt vienuļiem pensionāriem, kuru bērni, piemēram, dzīvo ārzemēs, ir grūtības tās uzstādīt.

Vai ir pastkastītes, kuru saimnieks sūtījumus saņem reizi gadā vai nesaņem tos vispār, tāpēc tās neuztur kārtībā, jo īpašnieks neredz tam jēgu?

– Sūtījumus retāk saņem iedzīvotāji, kas vasaras pavada vasarnīcās vai dārzkopības kooperatīvos (tā, piemēram, ir Daugavpils, Rēzeknē un Augšdaugavas novadā). Šie klienti

rudenī un ziemā neiedomājas, ka pastkastē var būt ievietota vēstule par nekustamā īpašuma nodokli vai kāds cits svarīgs sūtījums. Ir arī pastkastītes, kas nav noņemtas vai ilgstoši ir bez īpašnieka, jo to agrākie īpašnieki ir pārcēlušies uz citu dzīvesvietu vai aizgājuši mūžībā.

Kādu redzat risinājumu šai neatbilstošo pastkastīšu problēmai?

– Iedzīvotājiem kritiski jāizvērtē, kāda ir viņu pastkastīte. Pastnieku fiksētajās fotogrāfijās redzams, ka pastkastītes nav atbilstoši lietojamas jau daudzus gadus vai arī to funkcijai pielāgoti netradicionāli priekšmeti. Aicinu iedzīvotājus atcerēties, ka pastniekam nav tiesību šādās pastkastītes ielikt sūtījumu, jo tas nav droši, sūtījums var pazust vai tikt bojāts. Tas nozīmē, ka visbiežāk šos sūtījumus sūtām atpakaļ sūtītājam.

Kāda ir pareiza pastkastīte?



Klasiskā pastkastīte



Lasītāja Valda pastkastīte

VAS "Latvijas Pasts" pārstāve Inita Fedko pastāstīja "Vietējai Latgales Avīzei", ka pastnieki priecājas par tām pastkastīm, kuras ir kārtīgas un slēdzamas, uz kurām skaidri salasāmā rokkrastā vai drukā uzrakstīts īpašnieka vārds un uzvārds, dzīvokļa vai mājas, vai saimniecības adrese. Turklāt tās atrodas redzamā un pieejamā vietā.

Ministru kabineta noteikumi par pasta pakalpojumu sniegšanu vietu, pasta tīkla piekļuves punktu, pastkastīšu punktu un pastkastīšu ierīkošanu, izvietošanu un noformēšanu, kā arī pārrobežu pasta sūtījumu apstrādes vietu ierīkošanu nosaka:

- Pastkastīti ierīko tā, lai būtu viegli aizsniegt tās augšējo malu.
- Pastkastītei jābūt ne augstāk kā 165 cm no zemes.

• Pastkastītes izmēram un pastkastītes atvēršanas izmēram jābūt tādam, lai tajā varētu ievietot vienkāršas vēstules A4 formātā.

• Pastkastītei jābūt izgatavotai no izturīga materiāla.

• Pastkastītēm, kuras izvieto ārpus ēkas, jābūt aizsargātām no nokrišņu iekļūšanas.

• Daudzdzīvokļu mājās pastkastītes jānovieto pirmā stāva kāpņu telpā. Ja daudzdzīvokļu mājas pirmajā stāvā nav kāpņu telpas vai kāpņu telpā tehnisku iemeslu dēļ pastkastītes novietot nav iespējams, tās novieto otrā stāva kāpņu telpā.

• Uz pastkastītēm, kas novietotas daudzdzīvokļu mājās, jānorāda dzīvokļa numurs vai juridiskās personas nosaukums.

• Nedzīvojamās ēkas, kurās atrodas vairākas juridiskās personas, pastkastītes katrai juridiskajai personai ierīko pirmā stāva kāpņu telpā. Uz pastkastītes jānorāda ju-

ridiskās personas nosaukums.

• Pie atsevišķām privātmājām pastkastītes jānovieto pie mājas teritorijas ieejas žoga vai citā labi apgaismotā un drošā vietā, kas ir pieejama pastniekam jebkurā laikā.

• Uz pastkastītēm, kas novietotas pie privātmājām, jānorāda mājas numurs vai mājas nosaukums un dzīvokļa numurs, ja tāds ir.

• Ja privātmāja atrodas pie pievedceļa, pastkastīte jānovieto ne tuvāk kā 5 metrus un ne tālāk kā 10 metrus no autoceļa malas – vietas, kur pastnieks ar transportlīdzekli var ērti piebraukt, netraucējot satiksmi.

Šie Ministru kabineta noteikumi nosaka arī to, ka pastkastītēm bija jāatbilst šīm prasībām jau kopš 2014. gada 1. jūlija. Ir pagājuši desmit gadi, taču tūkstošiem cilvēku tepat Latgalē uztur pastkastītes, kas neatbilst valsts prasībām, lai gan par pastkastīšu uzstādīšanu un remontu atbild to lietotāji.

«Pastnieki, ikdienā veicot savus darba pienākumus, fiksē gadījumus, kad pastkastīte ir bojāta vai neatbilstoši uzstādīta, līdz ar to ir traucēta vai pat neiespējama viņu darba pienākumu izpilde. Tad par to tiek informēti gan paši klienti, gan pasta nodaļa, reģionu vadītāji. Ja pastkastītes neatbilst Ministru kabineta noteikumiem, «Latvijas Pastam» ir tiesības sūtījumu sūtīt atpakaļ sūtītājam, neuzglabājot to pasta nodaļā. Ja sūtījums ir uzglabāts, to var izsniegt pēc pieprasījuma pasta nodaļā,» skaidro Inita Fedko.

Pastkastītes – festivāla "Bildes" jubilejas gada rota



Renātas (Augšdaugavas novads) pastkastīte akcijā «ApGLEZNO un noBILDĒ arī Tu savu pastkastīti»



Šāda personalizēta pastkastīte no 2023. gada augusta ir Raiņa muzejā «Jasmuiža». To darināja un muzejam dāvināja Mūzikas un mākslas festivāla «BILDES» mākslinieki, pastāstīja šī muzeja direktore Solvita Kleinarte

Jāpiemin, ka gan Raiņa muzeju «Jasmuiža», gan citas sabiedriskas vietas un pašvaldību ēkas Latgalē rotā apgleznotas pastkastītes, un, kā rakstīts iepriekš, tās no 2020. līdz 2023. gadam dāvināja Mūzikas un mākslas festivāla «Bildes» mākslinieki. Šī festivāla pārstāve Tija Auziņa informēja «Vietējo Latgales Avīzi», ka festivāls šogad svin 35 gadu jubileju, un pastkastīšu akcija bija viena no jubilejas aktivitātēm. Par to stāsta festivāla jubilejas fotoizstāde, kas skatāma Rīgā, VEF kultūras pilī. Tāpat notika akcijas «ApGLEZNO un noBILDĒ arī Tu savu pastkastīti» un «Pastkastīte – mājas vizītkarte», un pašu apgleznoto pastkastīšu fotogrāfijas sūtīja arī Latgales iedzīvotāji.

Pastkastīte ir mūsu mājas vizītkarte, ja, kā teikts iepriekš, uz tās uzrakstīts īpašnieka uzvārds vai māju (saimniecības) nosaukums, tā ir kārtīga un to ir viegli atrast vai ieraudzīt.

Lasītāju pastkastītes



Lasītāja Ilgas pastkastīte



Lasītāja Sandras pastkastīte

Foto no festivāla «Bildes», VAS «Latvijas Pasts» un lasītāju arhīva, pixabay.com

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Latgalē jānomaina tūkstošiem pastkastīšu» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds

UZZIŅAI

Pastkastītes Latgalē ciparu valodā:

- * VAS «Latvijas Pasts» pastnieki nogādā sūtījumus uz 124 509 pastkastīm.
- * 34 036 pastkastītes ir bojātas.
- * Vislielākais bojāto pastkastīšu skaits ir Preiļi

novadā – no 13 398 pastkastīm neatbilstošas ir 8135 jeb 60,7%.

* Visatbildīgāk pastkastītes uztur Krāslavas novada iedzīvotāji – no 10 436 pastkastīm bojātas 610. (Avots – Latvijas pasts)

Cik maksā pastkastītes?

* No 10 līdz 80 eiro. (Avots – www.salidzini.lv)